

Title: ตำราวิชา Problem Solving and Computer Programming (PSCP) - PSCP Book

Author: รศ.ดร. โชติพัทธ์ วรรณวลัย

Rights: Copyright 2024

Language: th-TH

Date: 10 กรกฎาคม 2567

Chapter 4: Iterations

Iteration with function

ในบทที่ผ่านมาหากเราได้เรียนรู้ว่า หากงานใดๆที่ต้องทำซ้ำๆ เราจะสร้าง function ขึ้นมา และเรียก function นั้นแทน ดังแสดงในตัวอย่างด้านล่าง

```
# no function
print('Hello', 'Alice')
print('Nice to meet you')
print('Hello', 'Bob')
print('Nice to meet you')
print('Hello', 'Caren')
print('Nice to meet you')

# with function
def hello(name):
    print('Hello', name)
    print('Nice to meet you')

hello('Alice')
hello('Bob')
hello('Caren')
```

ทั้ง 2 วิธีจะเห็นได้ว่า ได้ผลเหมือนกัน แต่การเขียนแบบ function จะทำให้โปรแกรมเข้าใจได้ง่ายกว่า และมีจำนวนบรรทัดน้อยกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเราต้องการเขียนโปรแกรมเพื่อทักทายคนจำนวน 100 คน ถ้าหากว่าเราไม่เขียน function เราจะต้องเขียนทั้งหมด 200 บรรทัด และจะมี 100 บรรทัดที่ซ้ำกันคือบรรทัด

```
print('Nice to meet you')
```

แต่หากเราเขียนโดยใช้ function เราจะใช้จำนวนบรรทัดประมาณ 103 บรรทัด 100 บรรทัดใช้การเรียก `hello` function และอีก 3 บรรทัดใช้ในการนิยาม `def` function `hello`

Iteration with For Loop

ในบทนี้เราจะเรียนรู้การให้โปรแกรมทำงานซ้ำๆ (Iteration) หรือที่เรียกอีกชื่อว่า **loop** ได้โดยใช้ **for** และ **while**

ใน section นี้จะเริ่มที่ **for** loop ก่อน

ยกตัวอย่างเช่น หากเราต้องการจะ **hello Alice** 5 ครั้ง สามารถทำได้ 2 วิธี ดังนี้

```
# Call hello('Alice') 5 times
```

```
hello('Alice')
hello('Alice')
hello('Alice')
hello('Alice')
hello('Alice')
```

```
# for loop
```

```
for i in range(5):
    hello('Alice')
```

จะเห็นได้ว่าการเขียนโปรแกรมด้วย **for** จะทำให้โปรแกรมสั้นลงได้ จาก 5 บรรทัด เหลือ 2 บรรทัด

ข้อควรระวัง หากส่งโปรแกรมในรูปแบบด้านบนเข้าบน eJudge จะโดนหักคะแนน Quality เนื่องจากตัวแปร *i* ใน for loop ไม่ได้นำใช้งานใน body ของ for loop วิธีแก้คือให้แก้ชื่อตัวแปรที่ไม่ต้องการใช้ใน body ของ for loop ให้เป็น **_** หรือเครื่องหมาย underscore แทน ดังในรูปแบบด้านล่าง

```
for _ in range(5):
    hello('Alice')
```

ในที่นี้ **range** เป็นชื่อของ **function** ที่จะคืน (return) ค่าของชุดลำดับของตัวเลข โดยจะมี **parameter** ได้สูงสุด 3 ตัว ได้แก่ **start**, **stop** และ **step**

```
>>> help(range)
```

```
Help on class range in module builtins:
```

```
class range(object)
|   range(stop) -> range object
|   range(start, stop[, step]) -> range object
|
|   Return an object that produces a sequence of integers from start (inclusive)
|   to stop (exclusive) by step.  range(i, j) produces i, i+1, i+2, ..., j-1.
|   start defaults to 0, and stop is omitted!  range(4) produces 0, 1, 2, 3.
|   These are exactly the valid indices for a list of 4 elements.
|   When step is given, it specifies the increment (or decrement).
```

จาก **help** ด้านบน หมายความว่า หากมี **parameter** 1 ตัว **parameter** นั้นคือ **stop** หากมี **parameter** 2 ตัว จะเป็น **start** และ **stop** และหากมี 3 ตัวจะเป็น **start** **stop** และ **step** ตามลำดับ

```
>>> range(5)
range(0, 5)
>>> i = range(5)
>>> i
range(0, 5)
>>> type(i)
<class 'range'>
>>> for i in range(5):
    print(i)
```

```
0
1
2
3
4
```

จากรูปด้านบนจะเห็นว่า `range(5)` หมายความว่า `stop` เท่ากับ 5 และ `range(5)` มีค่าเท่ากับ `range(0, 5)` ซึ่งหมายความว่า `start` มีค่าเท่ากับ 0 และ `stop` มีค่าเท่ากับ 5 กล่าวคือ หากไม่ใส่ค่า `start` เข้าไป (ใส่แต่ค่า `stop`) ค่า `start` จะมีค่าเป็น 0 โดยอัตโนมัติ (ค่าเริ่มต้น)

ชนิดข้อมูลที่ return จาก function `range` จะเป็นชนิด `range`

`range(5)` จะ return ค่าข้อมูลที่สามารถทำซ้ำได้ (เรียกว่า **Iterable**) โดยในที่นี้จะเป็นชุดลำดับของตัวเลขจำนวนเต็มจำนวน 5 ตัว ที่เรียงต่อกัน ตั้งแต่ 0 ถึง 4 ได้แก่ 0, 1, 2, 3, 4 (สังเกตว่าไม่รวมเลข 5)

เมื่อใช้ใน `for` loop ในครั้งแรก `i` จะมีค่าเป็น 0 และจะ `print(0)` และรอบถัดไป `i` จะมีค่าเป็น 1 และ `print(1)` ตามลำดับไปเรื่อยๆ จนเมื่อ `print(4)` ก็จะออกจาก loop

รูปด้านล่าง แสดงตัวอย่างกรณีที่ `range()` มี 2 argument และ 3 argument ตามลำดับ ในตัวอย่างแรก `start` มีค่าเท่ากับ 3 และ `stop` มีค่าเท่ากับ 7 ดังนั้น `i` จะมีค่าเป็น 3, 4, 5, 6 ตามลำดับในแต่ละรอบ

ในตัวอย่างที่ 2 จะมี 3 argument โดย `start` มีค่าเท่ากับ 3 และ `stop` มีค่าเท่ากับ 11 และ `step` มีค่าเท่ากับ 2 ในตัวอย่างนี้ `i` จะเริ่มจากค่า 3 ไปทีละ 2 (ค่าของ `step`) กลายเป็น 5 และ 7 และ 9 แต่ไม่สามารถไปเป็น 11 ได้ เนื่องจาก `stop` เป็น 11 (ค่าสูงสุดเมื่อ `stop` เป็น 11 คือ 10 เท่านั้น)

จะสังเกตว่า กรณีที่ `step` ถ้าไม่กำหนดไว้ (กรณี 2 argument ในตัวอย่างแรก) ค่า `step` จะมีค่าเริ่มต้นเป็น 1 เสมอ ดังนั้นลำดับที่ได้จะเพิ่มทีละ 1 เสมอ จาก 3 เป็น 4 เป็น 5 และ 6 ตามลำดับ

```
>>> for i in range(3, 7):  
    print(i)
```

```
3  
4  
5  
6
```

```
>>> for i in range(3, 11, 2):  
    print(i)
```

```
3  
5  
7  
9
```

step สามารถมีค่าเป็นลบ เช่น -1, -2, ...

```
>>> for i in range(7, 2, -1):  
    print(i)
```

```
7  
6  
5  
4  
3
```

```
>>> for i in range(7, 2, -2):  
    print(i)
```

```
7  
5  
3  
>>> .
```

เรามักจะใช้ **for** loop เมื่อเรารู้จำนวนรอบที่ต้องการทำแน่นอน ก่อนจะเริ่มเข้า **for** loop

แต่หากเราไม่รู้จำนวนรอบที่แน่นอนก่อนเริ่มทำงาน เรามักจะใช้ **while** loop ดังจะได้อธิบายในหัวข้อถัดไป

Iteration with while Loop

อีกวิธีหนึ่งของการทำงานซ้ำๆคือใช้ **while** loop

ตัวอย่างของโปรแกรมที่ต้องการ `hello('Alice')` 5 ครั้ง และ `print` 0 ถึง 4 ในแต่ละบรรทัด เหมือนกับตัวอย่างที่แสดงใน **for** loop ด้านบน แต่โดยการเขียนด้วย **while** loop จะเป็นดังรูปด้านล่าง

```

>>> i = 0
>>> # while loop to hello('Alice') 5 times
while i < 5:
    hello('Alice')
    i = i + 1

Hello Alice
Nice to meet you
Hello Alice
Nice to meet you
Hello Alice
Nice to meet you
Hello Alice
Nice to meet you
Hello Alice
Nice to meet you
>>>
>>> i = 0
>>> # while loop to print 0 to 4 on each line
while i < 5:
    print(i)
    i = i + 1

0
1
2
3
4
>>>

```

การใช้ **while** จะมีการตรวจสอบ boolean expression ($i < 5$) ด้านหลัง while ก่อน หากเป็นจริง ก็จะทำงานภายใน **body** ของ **while** ซึ่งในตัวอย่างแรกคือการตรวจสอบว่า ค่า i น้อยกว่า 5 หรือไม่ ซึ่งค่า i ตอนแรกจะมีค่าเป็น 0 ก่อนเริ่มทำการตรวจสอบ ดังนั้น boolean expression นี้มีค่าเป็นจริง และก็ทำการเรียก `hello('Alice')` และเพิ่มค่า i อีก 1 จากเดิมมีค่า 0 เป็นค่า 1 เมื่อทำงานจนจบส่วนของ **body** ของ **while** แล้ว ก็จะมาทำการตรวจสอบเงื่อนไข i น้อยกว่า 5 หรือไม่อีกครั้ง ในรอบที่ 2 นี้ i มีค่าเป็น 1 แล้ว และเงื่อนไขนี้ยังเป็นจริงอยู่ ก็จะทำงานโดยการ call function `hello('Alice')` อีกครั้ง และปรับค่าเป็น 2 และไปตรวจสอบเงื่อนไขอีกครั้ง ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งมีค่าเป็น 5 ก็จะทำให้เงื่อนไขเป็นเท็จ และหยุดการทำงานภายใต้ **body** ของ **while**

ตัวอย่างที่ 2 ในรูปด้านบน ก็มีการทำงานคล้ายกัน แต่ในตัวอย่างนี้จะเป็นการค่า i ในแต่ละรอบ มา `print` ในแต่ละบรรทัดตั้งแต่ค่า 0 จนถึงค่า 4

ในการใช้ **while** loop โดยทั่วไปจำเป็นต้องให้เงื่อนไข boolean expression ในที่สุดมีค่าเป็นเท็จ เพื่อให้ออกจาก **while** loop ได้ ไม่เช่นนั้น จะทำให้เกิด **Infinite loop** หรือ loop แบบอนันต์ กล่าวคือโปรแกรมจะทำงานแต่ภายใน **while** loop นี้ไม่มีวันจบ หรือจนกว่าจะปิดโปรแกรมไป

จะเห็นได้ตัวอย่างข้างบน ค่า i จะมีการ update ค่าให้มากขึ้น รอบละ 1 จาก statement $i = i + 1$ ซึ่งจะทำให้สุดท้ายแล้ว เงื่อนไข $i < 5$ เป็นเท็จในที่สุด และก็จะจบการทำงานของ **while** loop

ดังนั้นหากเราใส่ statement $i = i + 1$ ใน **while** loop ในตัวอย่างด้านบน จะทำให้เกิด **infinite loop**

หากเราต้องการออกจาก loop ไม่ว่าจะเป็น **for** loop (ออกก่อนจำนวนรอบที่กำหนด) หรือ **while** loop (ออกก่อนเงื่อนไขใน **while** จะเป็นเท็จ) สามารถทำได้เช่นกัน โดยใช้ **break** statement ซึ่งจะได้กล่าวถึงต่อไป

Exercise 1 (Repeater)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Repeater** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 2 (Runner)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Runner** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 3 (Counter)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Counter** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 4 (Stepper I)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Stepper I** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 5 (Stepper II)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Stepper II** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 6 (HideAndSeek)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **HideAndSeek** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Exercise 7 (GraderMachine)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **GraderMachine** โดยใช้ **for** loop และ **while** loop

Iteration with break

เราสามารถใส่ **while** loop ในกรณีที่เราไม่ทราบว่าจะทำงานทั้งหมดกี่รอบ แต่จะทำไปเรื่อยๆจนกว่าเงื่อนไขจะเป็นเท็จ ดังแสดงในตัวอย่างด้านล่างนี้

```
>>> ## While True
while True:
    x = input()
    if x == '-1':
        break
    print('x =', x)
```

```
1
x = 1
2
x = 2
3
x = 3
-1
```

ในตัวอย่างด้านบนนี้ เงื่อนไขด้านหลัง **while** คือ **True** ดังนั้น ดูเหมือน **while** loop นี้จะเป็น **infinite loop** กล่าวคือ ไม่มีทางออกจาก **while** loop ได้เลย แต่ในโปรแกรมนี้ เนื่องจากมีเงื่อนไข **if** และ **break** ที่จะทำให้หลุดจาก loop ได้อยู่ โปรแกรมนี้จึงไม่เป็น **infinite loop**

เมื่อค่า **x** มีค่าเป็น **'-1'** ก็จะทำให้เงื่อนไขใน **if** เป็นจริง และก็จะทำการ **break** ซึ่งมีความหมายว่าให้ออกจาก loop ที่ **break** นั้นอยู่ทันที และจะไม่มีการทำงานของโปรแกรมส่วนที่อยู่ด้านล่างของ **if** อีกต่อไป จึงทำให้ไม่มีการ **print('x = ', x)** ในกรณีที่ **x = '-1'**

เราสามารถใช้ **break** กับ **for** loop ได้เช่นกัน

Exercise 8 (SumOfNumber)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **SumOfNumber**

Exercise 9 (HowLong)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **HowLong**

Iteration with continue

หากเราไม่ได้ต้องการออกจาก loop โดยการใช่ **break** แต่หากไม่ต้องการทำงาน (skip) ส่วนของ body ที่เหลืออยู่ของ loop ในรอบนั้น และต้องการขึ้นรอบใหม่เลยทันที สามารถทำได้โดยใช้ **continue** ดังตัวอย่างด้านล่าง

```
>>> ## While True with break and continue
while True:
    x = input()
    if x == '-1':
        break
    if x == '0':
        continue
    print('x = ', x)
```

```
1
x = 1
2
x = 2
3
x = 3
0
4
x = 4
-1
>>>
```

เมื่อเงื่อนไข `x == '0'` เป็นจริง จะทำให้ `continue` ถูกทำงาน และจะเริ่มรอบต่อไปในทันที คือไปรับค่า `input()` ค่าใหม่มาใส่ใน `x` โดยจะไม่มีผลการแสดงผลค่า `x = 0` และหาก `x == '-1'` มีค่าจะเป็นจริง ก็ทำให้ `break` ทำงาน และออกจาก loop ทันที

เราสามารถใส่ `continue` กับ `for` loop ได้เช่นเดียวกัน

Nested Loop

เราสามารถเขียนให้ loop หนึ่ง อยู่ภายใต้ loop อีก loop หนึ่งได้ ดังตัวอย่างด้านล่างนี้

```
>>> num1 = 5
>>> num2 = 7
>>> ## Nested loop
for row in range(num1):
    for col in range(num2):
        print("*", end=" ")
    print()
```

```
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
>>>
```

ในตัวอย่างนี้ `row` จะมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 4 และ `col` จะมีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 6

ในรอบแรก เมื่อ **row** มีค่าเป็น 0 ก็จะทำงานใน loop ของ **col** อีก 7 รอบ โดย **col** จะมีค่าเป็น 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6 ไปเรื่อยๆ โดยผลที่ได้คือการ **print *** และเว้นวรรค ไปเรื่อยๆ จนครบ 7 ครั้ง (0 ถึง 6) ก็จะออกจากกรอบด้านใน (loop **for col**) และ **print()** เพื่อขึ้นบรรทัดใหม่ และก็จะเริ่มรอบที่สองของ loop **for row**

ในรอบที่ 2 ของ loop ด้านนอก (loop **for row**) **row** ในรอบนี้จะมีค่าเป็น 1 และก็จะทำงานใน loop **for col** อีก 7 ครั้ง (0-6) โดยการ **print *** และเว้นวรรค ไปเรื่อยๆ จนครบ 7 ครั้ง (0 ถึง 6) ก็จะออกจากกรอบด้านใน (loop **col**) และ **print()** เพื่อขึ้นบรรทัดใหม่ เช่นเดียวกับรอบแรก และก็จะเริ่มรอบที่สามของ loop **row**

...
...

เป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนกระทั่ง **row** มีค่าเป็น 4 ซึ่งเป็นรอบที่ 5 ของ loop **for row** และ **col** มีค่าเป็น 6 ซึ่งเป็นรอบที่ 7 ของ loop **for col** ก็จะทำการ **print *** ตัวสุดท้าย และ **print()** เพื่อขึ้นบรรทัดใหม่ และจบการทำงาน

เพื่อให้เข้าใจมากขึ้น ตัวอย่างด้านล่าง แสดงให้เห็นว่า **for** loop ด้านนอก (**row**) แสดงจำนวนบรรทัด (ค่า 0 ถึง 4 รวม 5 บรรทัด) สังเกตได้จากเมื่อจบการทำงานในแต่ละรอบของ **for row** จะมีการ **print()** เพื่อขึ้นบรรทัดใหม่ทุกครั้ง และในแต่ละรอบของ **for row** จะมีการทำงานของ **for col** อีก 7 ครั้ง (ค่า 0 ถึง 6) โดยในแต่ละครั้งจะให้ **print *** ออกมาเท่ากับจำนวน **col+1** ในรอบนั้นๆ

ในรอบแรกของ **for col** ค่า **col** จะมีค่าเป็น 0 ก็จะทำการ **print** จำนวน 1 ครั้ง หรือเท่ากับ $(col + 1) = 0 + 1 = 1$ และในรอบที่ 2 ค่า **col** จะมีค่าเป็น 1 ก็จะ **print *** จำนวน 2 ครั้ง $(1 + 1 = 2)$ เป็นเช่นนี้ไปเรื่อยๆ จนกระทั่ง **col = 6** ก็จะ **print** จำนวน 7 ครั้ง $(6 + 1 = 7)$

ในการ **print *** ในแต่ละรอบ จะยังไม่ขึ้นบรรทัดใหม่ (**end=" "**) แต่จะเป็นการเว้นวรรคแทน เมื่อ **for col** ทำงานจนครบแล้ว (7 รอบ) ก็จะออกจาก **for col** เพื่อไปทำงานในบรรทัดต่อไป ซึ่งก็คือการ **print()** เพื่อขึ้นบรรทัดใหม่ และก็จะเป็นการจบการทำงาน 1 รอบของ **for row**

```
>>> ## Nested loop
for row in range(num1):
    for col in range(num2):
        print("*"*(col+1), end=" ")
    print()
```

```
* ** *** **** *****
* ** *** **** *****
* ** *** **** *****
* ** *** **** *****
* ** *** **** *****
>>>
```

ในกรณีที่ เป็น Nested loop และใน loop ด้านใน (**for col**) ถูก **break** ออกมา ก็จะหลุดมาทำงาน loop นอก (**for row**) ดังตัวอย่างในรูปด้านล่าง

```
>>> num1 = 5
>>> num2 = 7
>>> ## Nested loop
for row in range(num1):
    for col in range(num2):
        if col == 4:
            break
        print("*"*(col+1), end=" ")
    print()
```

```
* ** *** ****
* ** *** ****
* ** *** ****
* ** *** ****
* ** *** ****
>>>
```

จะเห็นได้เมื่อ `col` มีค่าเท่ากับ 4 จะทำให้ loop ใน (`for col`) จบการทำงาน โดยการ `print()` เพื่อขึ้นไปบรรทัดใหม่ และเริ่มรอบใหม่ของ loop นอก (`for row`) ต่อไป ส่งผลให้ไม่มีการแสดงผลเมื่อ `col` มีค่าตั้งแต่ 4 เป็นต้นไป

Exercise 10-22 (BootSequence, Sequence I ถึง Sequence XII)

ให้เรียนลองทดลองทำโจทย์ทั้ง 13 ข้อตั้งแต่ BootSequence, Sequence I ถึง Sequence XII ตามลำดับ

Exercise 23 (Grade III)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Grade III**

Exercise 24 (FizzBuzz)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **FizzBuzz**

โจทย์ข้อ **FizzBuzz** นี้เป็นโจทย์ง่ายๆ ที่นิยมใช้เป็นโจทย์ในการสอบสัมภาษณ์เพื่อรับ Programmer เข้าทำงาน แต่จะมีผู้ที่ทำได้ถูกต้องเพียง 0.5% เท่านั้น หรือ 5 ใน 1000 คน เท่านั้น (The "Fizz-Buzz test" is an interview question designed to help filter out the 99.5% of programming job candidates who can't seem to program their way out of a wet paper bag. [wiki.c2.com]) ขอให้ทุกคนคิดให้รอบคอบก่อนเขียนและพยายามทำให้ผ่านในการส่งครั้งแรก ให้คิดว่านี่คือการสอบสัมภาษณ์ในการสมัครงาน

Exercise 25 (Table I)

ให้ผู้เรียนลองทดลองทำโจทย์ข้อ **Table I**

Iteration with Function (Recursion)

```
>>> def countdown(num):
...     for i in range(num, 0, -1):
...         print("Count", i)
...         print("Yeh")
...
...
>>> countdown(5)
Count 5
Count 4
Count 3
Count 2
Count 1
Yeh
>>>
```

เราสามารถให้โปรแกรมทำงานซ้ำๆได้ ให้เหมือนกับการใช้ For loop ดังเช่นโปรแกรมด้านบน โดยการเขียนโปรแกรมเรียกตัวเอง ที่เรียกว่า Recursion ดังแสดงในรูปด้านล่าง

```
>>> def countdown_recursion(num):
...     if num == 0:
...         print("Yeh")
...     else:
...         print("Count", num)
...         countdown_recursion(num - 1)
...
...
>>> countdown_recursion(5)
Count 5
Count 4
Count 3
Count 2
Count 1
Yeh
>>>
```

โปรแกรมเรียกตัวเอง หรือ Recursive function จะต้องมี base case หรือเงื่อนไขที่ทำให้การเรียกตัวเองจบลง ไม่เช่นนั้น โปรแกรมก็จะเรียกตัวเองไปเรื่อยๆโดยไม่จบ (อย่างไรก็ตาม ภาษา Python มีการกำหนด Recursion Depth ไว้ที่ 1000 ดังนั้นเมื่อเรียกตัวเองครบ 1000 ครั้ง ก็จะเกิด Exception และหยุดการทำงาน)

ในกรณีของโปรแกรม Recursion ด้านบน base case คือ กรณีที่ n มีค่าเท่ากับ 0 หลังจากนั้นก็จะมาทำงานต่อหลังจากเรียกตัวเองเมื่อ $n = 1, n = 2, \dots$ ไปเรื่อยๆจนถึง $n = 5$ ดังนั้นเมื่อมีการสลับบรรทัด `print("Count", num)` มาไว้ด้านล่าง ดังแสดงในรูปด้านล่าง ก็จะทำให้ผลลัพธ์ที่ได้ สลับกับรูปด้านบน

```
>>> def countup_recursion(num):  
...     if num == 0:  
...         print("Yeh")  
...     else:  
...         countup_recursion(num - 1)  
...         print("Count", num)  
...  
...  
>>> countup_recursion(5)  
Yeh  
Count 1  
Count 2  
Count 3  
Count 4  
Count 5  
>>>
```